

דף עזר ללימוד הדבר-מלכות • פרשת שופטים

שופט, יועץ, נביא

תמצית השיחה:

הנביא ישעיה מתנבא שלקראת זמן הגאולה ישוּבו השופטים והיועצים. בשיחה מאריך לבאר את ענינם של שופטי ויועצי הגאולה, ומוכיח ומבאר שהשופטים והיועצים ישוּבו לפני הגאולה האמיתית. בהמשך השיחה מבאר אודות הנביא המוזכר בפרשת השבוע, ומזכיר שגם הנבואה עתידה לחזור לפני הגאולה האמיתית.

ומכאן למסקנה: רבותינו נשיאינו הם נביאי דורנו, והם השופטים והיועצים דדורנו. עלינו לשמוע להוראותיהם ולקבל את עצותיהם כפי שנתבארו בתורת חסידות חב"ד, ולפרסם לכל אנשי הדור אודות שופט יועץ ונביא דורנו, ונבואתו העיקרית "הנה זה משיח בא".

מבנה השיחה:

הודעת פתיחה. ישנם כבר שופטי ויועצי הגאולה (ס"א).

כ"ק אד"ש מה"מ פותח בהזכרת נבואת ישעיה "אשיבה שופטייך כבראשונה ויועצייך ככתחילה", וממשיך וקובע שכבר הגיע הזמן לקיום נבואה זו, ויתירה מזה, היא כבר מתחילה להתגשם.

מכאן ואילך יתבאר בשיחה מדוע מוכרח שהשופטים והיועצים ישוּבו לפני ביאת המשיח (סעיפים ב-ט), ובהמשך לכך, כיצד אכן אנו רואים זאת בדורנו (סעיפים י-יב).

ביאור מקדים: מהותם של השופטים והיועצים (ס"ב-ז).

בכדי לבאר מדוע מוכרחים השופטים והיועצים לשוב לפני ביאת המשיח, יש להקדים ביאור כללי במהותם של השופטים והיועצים, וכאשר נבין את תפקידם באופן ברור, נוכל להבין כיצד הם חוזרים כבר כעת:

לשם כך פותח בסדרת דיוקים בדברי הנבואה הנ"ל (ס"ב). ממשיך ומבאר את תפקידו של השוטר – להכריח להשמע להוראות השופט, תפקיד שלא יהיה בו צורך לעתיד לבוא (ס"ג-ד). מוסיף ומבאר שאת השוטר יחליף היועץ, שיעורר באדם רצון פנימי להשמע להוראות השופט (ס"ה-ז).

הנקודה המרכזית של הביאור היא כמובן החידוש של זמן הגאולה, היועץ שמבאר את הוראות השופט ודין התורה באופן המתקבל על שכלו ורצונו של האדם, כך שהוראות התורה חודרות בו באופן פנימי והופכים לחלק ממציאיותו.

מסקנה: נדרשת הכנה מוקדמת לגילוי היועצים (ס"ח).

לאחר שהובהר תפקיד היועץ לפעול באדם שינוי פנימי ואמיתי, מובן שאין זה דבר הקורה בבת-אחת, אלא צריך לבוא בצעד אחר צעד, ולכן

מוכרחת להיות הכנה לכך עוד קודם הגאולה. כפי שאכן היה (במדה חלקית) לאורך הדורות רבנים מורי הוראה (שופטים) הנותנים גם עצה ותושיה בכל תחום, בעיקר בעניני יראת שמים ועבודת ה' (יועצים).

כאן כבר התבהרה מסקנה א' של השיחה, שמוכרח להיות שופטים ויועצים עוד לפני הגאולה השלימה.

נבואה (ס"ט).

כעת עוברת השיחה לעסוק בנושא שונה אך דומה, ענין הנבואה:

תחילה (4 קטעים ראשונים) עוסק בהשוואה בין הנביא ליועץ, שניהם ענינם גילוי אלקות המתלבש בדעת ושכל הנבראים. על פי זה ממשיך ומבאר (4 קטעים אמצעיים) שכשם שפעולת היועצים מתחילה לפני ביאת המשיח, כך גם הנבואה חוזרת קודם ביאתו. מוסיף ומבאר (3 קטעים אחרונים) שאפילו דרגת נבואת משה קיימת אצלנו גם כיום, אצל מלך המשיח.

ושוב חוזר לאותה מסקנה כנ"ל (ס"ח), שהשופטים-יועצים-נביאים חוזרים לפני ביאת המשיח.

כעת ממשיך לשלב הבא, להראות את התגשמות הנבואה בדורותינו אלו:

גילוי השופט היועץ והנביא (ס"י-י"ב).

ככל שהולכים ומתקרבים לגאולה, מתעצם הגילוי של השופט-היועץ-הנביא. במיוחד מאז גילוי תורת החסידות המסבירה עניני אלקות בשכל האדם, ומהווה עצה טובה הגורמת לאדם לרצות להתנהג על פי הוראות התורה. ולכן רבותינו נשיאינו הם הנם נביאי דורנו, והם ה"שופטייך" ו"יועצייך" דדורנו.

אך כל זה עדיין בגדר טעימה והתחלה, כעת כשעומדים מוכנים לגאולה, כבר בא הזמן של השופטים והיועצים בשלימות (ס"ג).

לכן כעת, צריך לדעת ולפרסם שיש בדורנו שופט יועץ ונביא שהקב"ה בחר בו ושלחו אלינו לבשר שתיכף ומיד ממש הנה זה משיח בא (ס"ד).

את הוראות השופט והיועץ יש להחדיר בכל המעגלים. החל מעצמו – בכל אבריו, ממשיך בכל בני הבית, בכל עם ישראל, ועד לכל העולם כולו. כי כשם שכל העולם עומד על אבן השתיה, כך הצדיק הוא יסוד עולם והגילוי שלו צריך להתפשט ולחדור בכל העולם (ס"ה).

יהי רצון (ס"ו).

"קיום בקשת ותביעת כל א' מישראל "עד מתי"?!" "השיבה שופטינו כבראשונה ויועצינו ככתחילה", בגאולה האמיתית והשלימה על ידי משיח צדקנו ותיכף ומיד ממש".

מושגים בשיחה:

ספוק (ס"ד). יכולת.

לא לדינא (ס"ד). אין זה מוכרח מצד הדין.

נתינת כח גדולה שלא בערך (ס"ה). כח התורה והסיוע שלא בערך הבא על ידי פסק דין השופט (ס"ו). כאשר רב פוסק הלכה יש לו סיעתא דשמיא מיוחדת, ולפסק שלו יש כח אלקי הפועל על האדם ונותן לו את הכחות הנדרשים לקיום הפסק. פסק ההלכה יכול גם לפעול גם בעולם, כידוע שכאשר רב פוסק הלכה יש בידו כח אלקי שמשנה את המציאות הגשמית בעולם.

נבואה (ס"ט). בשיחה אחרת (לקו"ש חכ"ג ע' 86 ואילך) מבאר כ"ק אד"ש מה"מ באריכות את עיקרי האמונה בנבואה בכלל ונבואת משה בפרט, שמעיקרי דתנו הוא לדעת שישנה מציאות שהקב"ה מתגלה אל הנבראים ומתקשר אתם, ויש לדעת גם את אופן ההתקשרות, שמתגלה ומתחבר עם שכלם ודעתם של הנבראים. ובשיחתנו ממשיך ומבאר על פי יסוד זה, שלכן דומה הנבואה לענין העצה, המתלבשת בהבנתו והשגתו של שומע העצה.

נבואת משה (ס"ט) בשיחה הנ"ל המשיך וביאר על פי זה הטעם שהרמב"ם מאריך לבאר אופן נבואת משה, אף שלכאורה אין מכך נפקא מינה לפועל. כיון שכנ"ל, ענין הנבואה הוא שהקב"ה מתגלה אל הנבראים ומתחבר עם שכלם ודעתם, והשלימות בזה הייתה אצל משה שגם בעת הנבואה היה נשאר על עמדו כאדם שלם בדעתו ומציאותו. וכשם שמיסודי הדת לדעת על ענין הנבואה בכלל, יש לדעת ולהאמין בנבואת משה, מצב של שלימות החיבור של אדם עם אלקות.

בשיחתנו מוסיף על כך שכל הנביאים שעמדו אחרי משה הם המושך נבואתו. יש אמנם הבדלים ביניהם בגילוי הנבואה, אך כולם מסתמכים ומתבססים עליו. ומוסיף עוד חידוש בשיחה זו, שהידיעה אודות נבואת משה נוגעת גם למעשה בפועל, כיון שמשיח הוא נביא גדול קרוב למשה (וישנם מקומות שמשמע שגדול אף ממשה), וכבר כעת ישנו גילוי הנבואה אצל משיח.

כליות יועצות (ס"ט). עשרת הספירות נמשלו לגוף האדם כביכול, חסד זרוע ימין גבורה זרוע שמאל וכו', והספירות נצח והוד הם כנגד ב' הכליות היועצות. בקבלה מבואר שהנביאים מקבלים שפע הנבואה מהספירות נצח והוד, ואם כן יש כאן קשר פנימי בין ענין הנבואה לענין העצה.

אכשור דרי כפשוטו (ס"י). = הוכשר הדור, הדור כשר וראוי לביאת משיח. מקור הביטוי הוא בלשון חז"ל בגמרא, אך שם הוא מופיע בלשון תמיהה, היתכן שהוכשר הדור. כאן בשיחה משתמש בלשון חז"ל, ומציין שכוונתו כפשוטו, שאכן דורנו כשר וראוי לביאת המשיח.

העולם למעליותא (ס"ב). בדרך כלל מבארת חסידות את המילה 'עולם' מלשון העלם, העולם מעלים על אלקות. אך כשמכנים את הקב"ה בתואר 'יחידו של עולם', ברור שהלשון עולם כאן היא במשמעות חיובית בלבד, העולם למעליותא.

ישנו העולם שלילי, דבר זה המכסה ומסתיר על האמת. וישנו העולם

חיובי, כשמדובר על דרגות כה נעלות ועמוקות באלקות, שהם למעלה ממושג של התגלות לנבראים. דבר זה רמוז בלשון הפסוק "ישת חושך סתר", שהקב"ה שם חושך להסתיר את עצמו כביכול, שגם כאן הכוונה לחושך חיובי, דרגות כה נעלות שאין לנו אפשרות להשיג אותם, ולכן מבחינתנו אנו קוראים להם חושך.

חכמה ובינה (ס"ג). חכמה היא נקודת הרעיון, ובינה היא ההתפשטות וההסברה שלו. לכן בינה לגבי חכמה היא כמו יועץ המבאר ומסביר את דברי השופט. ספירת החכמה קשורה עם כח הראיה הקולט כל ענין במבט אחד ובאופן כללי, לכן שנת תנש"א – "נפלאות אראנו" – רומזת לגילוי החכמה, ושנת תשנ"ב – "נפלאות בינה" – רומזת לגילוי הבינה. בסדר התגלותם, ספירת החכמה קודמת לספירת הבינה ומשפיעה אליה, אך בשרשה ספירת הבינה היא למעלה מספירת החכמה. ולכן "נפלאות בינה" יש בזה מעלה על "נפלאות אראנו".

שערי המקדש (ס"ג). ישנם דעות שונות האם המקדש ירד מהשמים או יבנה בידי אדם. אחד התיווכים של אד"ש מה"מ בין הדעות הוא שהמקדש כולו ירד מלמעלה, ובני ישראל יציבו את שעריו. כפי ההלכה שהמציב דלתות בבנין נחשב כאילו בנאו כולו.

צריך עיון

בסי"א מצטט את דברי הרמב"ם אודות סימני הנביא, "שאם יש לאחד המעלות והשלימויות שצריכים להיות לנביא ומראה אותות ומופתים – כפי שראינו ורואים בהמשך קיום ברכתיו אצל נשיא דורנו".

ולכאורה, הלשון "אותות ומופתים" היינו נסים היוצאים מגדר הטבע, והדוגמה מברכותיו של נשיא דורנו, שראו בזה ענינים פלאיים שהראו בבירור שהוא הבעל הבית על הטבע. אך הרמב"ם כתב במפורש שאין מבחנו של הנביא באותות של שינוי מנהגו של עולם, אלא רק באמירת עתידות, כפי שמצטט תיכף בהמשך השיחה.

ועל פי זה נצטרך לפרש ש"אותות ומופתים" הכוונה לאמירת עתידות, והדוגמה מברכותיו של נשיא דורנו הוא לא לענין הפלא שבהם, אלא לענין ההבטחה שבהם, שהבטיח שכך וכך יהיה, וכך אכן היה. ולכאורה זה דוחק קצת בלשונו.

עוד שם באותו סעיף, "נביא שהעיד לו נביא אחר שהוא נביא – כפי שהוא בנוגע לנשיא דורנו, ונמשך בדור שלאחריו על ידי תלמידיו". וגם בזה צריך עיון, כי לכאורה הכוונה הפשוטה בהלכה היא שהנביא שידוע לנו כבר כנביא, מעיד מפורשות על אדם אחר ואומר שאף הוא נביא. והיכן ראינו זאת אצל נשיא דורנו ותלמידיו? אא"כ כוונתו לא להגדרה ההלכתית של "נביא שהעיד לו נביא אחר שהוא נביא", אלא לכללות הענין שאיננו נביא חדש אלא המשך של נביא קודם, ועד"ז אצל רבותינו נשיאינו שכל אחד ממלא מקום אבותיו ויורש את כל התוקף שלהם. וצ"ע.

נערך - בדרך אפשר - על ידי מערכת
הערת התמימים ואנ"ש בית משיח-770
מופץ על ידי איגוד תלמידי הישיבות 770

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד